

OPEN VILLAGE / ΑΝΟΙΧΤΟ ΧΩΡΙΟ

Κάλεσμα σε μια γιορτή ιστορίας και
αρχιτεκτονικής

Άγιος Λαυρέντιος
2017

ΟΡΓΑΝΩΣΗ
Δήμος Βόλου - Τοπική Κοινότητα Αγ. Λαυρεντίου
Σύλλογος Επαγγελματιών Αγ. Λαυρεντίου
Αναπτυξιακός Σύλλογος Αγ. Λαυρεντίου
HeritageLab

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ
Της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Περιβάλλοντος και Πολιτισμού
Χορηγός
Οίκος Δαλκαφούκη

1. Άγιος Αθανάσιος 1777	10. Κτήριο Αρμάγου Αθανάσιου (1726)	19. Οικία Παπαθανασίου	28. Οικία Λιάτζουρα Έφης
2. Αγ. Δημήτριος, προ του 1730	11. Οικία Μακρή Αναστάσιου (1844)	20. Αρχοντικό Γκλαβάνη, περί το 1750	29. Οικία Ατζακά
3. Αγ. Απόστολος ο Νέος	12. Οικία Μιχάλη Απóstολου (1862)	21. Οικία Αρμάγου Θρασύβουλου	30. Οικία Λεκίδου
4. Κοινοτικό Κατάστημα	13. Οικία Καλλιπολίτη περί το 1880	22. Οικία Γρηγοριάδου Μάρως	31. Σπίτι Ζαρίφη 1716
5. «Στρατώνας»	14. Οικία Πέτρου Μίλλερ	23. Οικία Σιαμάτη	32. Οικία Κολετσά Κων/νου
6. Ξενοδοχείο Λιάτζουρα (αρχική χρήση)	15. Κτήριο Πέτρου Μίλλερ	24. Οικία Στέλλου Απóstολου (1712)	33. Οικία Καντίκου, 1882
7. Παλαιό ελαιοτριβείο	16. Οικία Αρμάγου Μέλλως	25. Οικία Καλαϊτζή Θεολογίδου	
8. Ελαιοτριβείο «Κούκιου» (αρχική χρήση)	17. Οικία Στάμου Κων/νου	26. Οικία Σίνη, 1836	
9. Οικία Χουρμουζιάδου (1930)	18. Οικία Ζαρίφη Αλέξη	27. Οικία Παπαδημητρίου	

Ο Άγιος Λαυρέντιος είναι ένα από τα λίγα χωριά του Πηλίου που διατηρεί τον αρχικό οικιστικό του πυρήνα, το ομώνυμο μοναστήρι. Οργανώνεται από ένα ακανόνιστο πλέγμα καλντεριμιών που σχηματίζει δακτύλιους και περιβάλλει ομάδες σπιτιών. Ένας κεντρικός οδικός άξονας διέρχεται από την κεντρική πλατεία, διασχίζει το χωριό και φθάνει στην πλατεία Χατζίνη, μία φυσική πλατεία στο δυτικό όριο του χωριού. Πεζούλες, μαντρότοιχοι και όψεις σπιτιών οριοθετούν τους δρόμους. Στο πλάι των καλντεριμιών, καναλέτα διοχετεύουν τα νερά από τα ψηλότερα τμήματα του χωριού στα χαμηλότερα.

Ο οικισμός χαρακτηρίζεται από την πυκνή δόμηση και την έλλειψη οχύρωσης, η οποία αντισταθμίζεται από τον οχυρό χαρακτήρα των σπιτιών, χαρακτήρας που διατηρείται μέχρι τον όψιμο 19^ο αι. Κέντρο πολυσημάντο η κεντρική πλατεία, η οποία συγκεντρώνει τις βασικές λειτουργίες του χωριού— διοίκηση, λατρεία, εμπόριο, ελεύθερο χρόνο. Γύρω της αναπτύσσονταν και συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι σήμερα καφενεία, εμπορικά καταστήματα, κρήνες, το γραφείο της κοινότητας και σε χαμηλότερη στάθμη ο ναός του Αγ. Δημητρίου.

Ο Άγιος Λαυρέντιος διατηρεί την παραδοσιακή του ταυτότητα με ένα μεγάλο δίκτυο καλντεριμιών και κτήρια – κατοικίες, τα παλιότερα των οποίων χρονολογούνται στις αρχές του 18^{ου} αι., τα περίφημα πυργόμορφα σπίτια με τα εντυπωσιακά ξώστεγα.

Στα μέσα του 18^{ου} έως τα μέσα περίπου του 19^{ου} αι. ανήκει μεγάλος αριθμός κτηρίων, πλούσια αρχοντικά και μεσοαστικά σπίτια. Χαρακτηριστική η πυργοειδής πέτρινη βάση τους με ελάχιστα ανοίγματα και ο διάτρητος από παράθυρα και φεγγίτες τελευταίος όροφος, από ξυλοκατασκευή, με ένα ποικίλο αρχιτεκτονικό λεξιλόγιο, όπως αποκρυσταλλώθηκε και εξελίχθηκε σε μια μεγάλη γεωγραφική ενότητα.

Εντυπωσιακά τέλος είναι τα κτήρια που ανήκουν στον όψιμο 19^ο αι. και μετά, τα οποία, κάτω από ακαδημαϊκές επιρροές, αλλάζουν σταδιακά μορφή με έντονα τα χαρακτηριστικά της συμμετρίας, τα μεγάλα ανοίγματα και στους χαμηλούς ορόφους και τους εξώστες με περίτεχνες σιδεριές και τὰ πέτρινα φουρούσια.

Στην αρχιτεκτονική όμως ταυτότητα του χωριού, σημαντική θέση κατέχουν και τα λαϊκά σπίτια, τα οποία άλλοτε επιχειρούν να μιμηθούν τις περίτεχνες μεγαλοαστικές κατοικίες, αντιγράφοντας στοιχεία τους και άλλοτε υιοθετούν τη λιτή ορθογώνια πέτρινη κατασκευή, την «άχρονη αρχιτεκτονική του ελάχιστου», με ενδιάμεσες πολλές διαβαθμίσεις.

Κλεοπάτρα Θεολογίδου